

เทศน์เช้า วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ เห็นใหม่ วันนี้เป็นวันพระ แต่เดิมเราหยุดวันพระวันโกน แต่เพราะโลกเจริญ เราต้องหยุดเสาร์ อาทิตย์ตามโลกเขาไป ถ้าตามโลกเขาไปก็เพื่อความสะดวกของเขา นี่เพื่อความสะดวก.. เพื่อความสะดวกของโลก

โลกมีอยู่โดยดั้งเดิม โลกนี้เป็นอินไตย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้โลกนี้ เราจะบอกว่าโลกนี้มีอยู่ก่อนอยู่แล้ว การเกิดและการตายมีก่อนอยู่แล้ว โลกมีอยู่แล้ว ฉะนั้นมีเราหรือไม่มีเราโลกก็เป็นอย่างนี้

แต่เมื่อเราเกิดมาในโลกแล้ว นี่เราเกิดมาบนโลกเราก็ต้องอยู่กับโลก ที่นี้เวลาปฏิบัติธรรม เวลาทำขึ้นมา นี่เราฟังธรรมๆ พุทธศาสนา.. องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเกิดกับพระนางสิริมหามายา เกิดจากพ่อจากแม่ ก็เกิดบนโลกนี้แหละ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบุญญาธิการมา

บุญญาธิการอันนั้น นี่ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ถึงได้มีวิฤทธิภาวะ มีภูมิปัญญา ในเมื่อมีการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มันก็ต้องมีฝั่งตรงข้ามว่าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย.. การที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายนี้ มันไม่ใช่ว่ามีมาเพื่อเราจะอยู่ค่าฟ้า การอยู่ค่าฟ้าเราอยู่ไม่ได้

โลกมันเป็นโลก เราเกิดมานี้เป็นโลก เห็นใหม่ ธรรมก็เกิดบนโลก ถ้าธรรมเกิดบนโลก โลกมันเป็นอย่างนี้ โลกมันเป็นอินไตย โลกมันหมุนไป เป็นอินไตยนะ ! อินไตยมันมีของมัน แล้วมันเป็นอนิจจัง มันแปรสภาพของมัน

นี่เราอยู่กับโลก เห็นใหม่ สิ่งใดคงที่ไม่มี ถ้าสิ่งใดคงที่ไม่มีแล้วธรรมะมันคืออะไรล่ะ ที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ฝั่งตรงข้ามมันอยู่ที่ไหนล่ะ.. ฝั่งตรงข้ามมันอยู่ที่จิตที่มันประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นธรรม ถ้ามันเป็นธรรม นั่นล่ะธรรมเหนือโลก ! ถ้า

ธรรมเหนือโลก ธรรมมันจะเข้าใจเรื่องของโลกนะ แล้วมันจะวางโลกไว้ตามความเป็นจริง

เราอยู่กับโลกนี้แหละ.. แต่เวลาอยู่กับโลก นี่เรื่องของโลก เราต้องมีที่อยู่อาศัย เราต้องมียารักษาโรค เราต้องมีเครื่องนุ่มห่ม เราต้องมีอาหารเพื่อดำรงชีวิต นี่เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ อาหารในวัฏฏะ.. อาหาร ๔ ในวัฏฏะ

กวางิการอาหาร อาหารเป็นคำข้าวที่เรากินกันอยู่นี้.. วิญญาณาหารคืออาหารของเทวดา.. ผัสสาหารคืออาหารของพวกพรหม.. นี้พรหมเขามีผัสสาหาร เขามีความกระตุนั่นเป็นอาหารของเขา

ที่นี้อาหารของเขานั้นเป็นอย่างไร เพราะเราไม่ได้อยู่ในภพชาติ นั้น เราจะรู้ได้อย่างไรว่าอาหารนั้นเป็นอย่างไร เพราะการเกิด.. สิ่งที่มีชีวิตต้องมีอาหารของมัน ถ้าไม่มีอาหารสิ่งมีชีวิตดำรงชีวิตอยู่ไว้ไม่ได้ ถ้าสิ่งมีชีวิตดำรงชีวิตไว้ไม่ได้ นี่เรื่องของโลกหมดเลย นี่ผลของวัฏฏะ.. กามภพ รูปภพ อรูปภพนี้เป็นเรื่องของโลก !

มโนสัญเจตนาหาร.. มโนสัญเจตนาหารคือเจตนา นี้ไง เขาว่ามโนสัญเจตนาหารแล้ววิญญาณาหารกับมโนสัญเจตนาหารมันแตกต่างกันอย่างไร

นี่พูดถึงอาหารของโลกนะ นี่อาหาร ๔ ในวัฏฏะ.. ที่นี้อาหาร ๔ ในวัฏฏะ เราเกิดมาในวัฏฏะ เราเคยเป็นมาหมดแล้ว หัวใจทุกหัวใจนะเคยเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เคยเกิดหมด เพราะว่าเราเกิดเป็นมนุษย์ในชาตินี้ แล้วก่อนที่จะเป็นมนุษย์นี้เรามาจากไหน เราตายจากมนุษย์ไป แล้วเราไปจากไหน

จิตนี้มันเคยเป็นไปของมันเป็นไปใหม่ จิตนี้มันหมุนเวียนไปตามผลของวัฏฏะใช้ใหม่ จิตนี้เป็นผลของวัฏฏะ จิตนี้มันเป็นผลของเวรของกรรม มันหมุนของมันไป แต่เพราะเราเกิดมาในพุทธศาสนา พุทธศาสนาสอนให้ฝืนมัน ! ทวนกระแส.. การทวนกระแส เห็นใหม่ ความคิด ความต่างๆ ที่เกิดขึ้นมานี้ เราจะควบคุมมันให้ได้ เราจะมาทำบุญกุศล เราเสียสละทาน

โดยธรรมชาติ.. โดยธรรมชาติของๆ เรา ทุกคนต้องสงวนรักษาเป็นธรรมดา แต่เราเสียสละของเราไปเพราะอะไร เพราะจิตใจเราได้ฟังธรรม จิตใจเรารู้ว่าสิ่งนี้เป็น

คุณประโยชน์กับเรา เราเสียสละออกไปเพื่อหัวใจของเรา ถ้าหัวใจเราได้เสียสละสิ่งนี้
ออกไป เสียสละสิ่งที่เป็นวัตถุออกไป จิตใจมันได้ฝึกความตระหนี่ถี่เหนียว ฝึกความเป็น
จิตที่เป็นสาธารณะ เวลาเรามาทำความสงบของใจ มันก็ทำความสงบของใจได้ง่ายขึ้น

ถ้าใจมันสงบขึ้นมา แล้วปัญญามันเกิดขึ้นมา.. นี่โลกุตตรปัญญา ที่ไม่เกิด ไม่แก่
ไม่เจ็บ ไม่ตายมันเป็นอย่างไร เห็นไหม ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันเป็นอย่างใด !
มันอยู่ที่ไหน !

นี่จิตมันไม่เคยตาย.. จิตมันไม่เคยตาย.. ที่มันเวียนตายเวียนเกิดนี่ เวียนตายเวียน
เกิดในผลของกรรม มันเป็นไปตามธรรมชาติของมัน แล้วสิ่งใดที่มันจะสัมผัสความไม่
เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายนั้นล่ะ

มันก็ไอ้จิตดวงนี้แหละ ! ไอ้จิตดวงที่เคยเกิด เคยแก่ เคยเจ็บ เคยตายนี่ ไอ้จิตมัน
ไม่เคยตาย แต่มันมีสิ่งทีเอบมันอยู่ คืออวิชชาความไม่รู้ เห็นไหม มันพาให้เกิด ให้แก่
ให้เจ็บ ให้ตาย.. เพราะความไม่รู้พาให้เกิด ให้แก่ ให้เจ็บ ให้ตายนั้น ความคิดอันนั้นมัน
เกิดจากจิต ! ความคิดที่เราคิดแสวงหานี้มันเกิดจากความรู้สึกของเรา

ความรู้สึกคือภพ ! ความรู้สึกคือพลังงาน พลังงานไม่ใช่ความคิด.. ความคิดมัน
เกิดจากพลังงาน ถ้าไม่มีพลังงานความคิดเกิดขึ้นมาไม่ได้ แต่เราไม่เคยเห็นพลังงาน เรา
เห็นแต่ความคิด พอเห็นความคิดเข้า แล้วพอความคิดมันสงบลง.. ความคิดมันสงบลง
พลังงานมันอยู่ที่ไหน

มิจจาสมาธิ ! มิจจาปัญญา ! เป็นมิจจาไปหมดเลย เป็นมิจจาเพราะความไม่เข้าใจ
เพราะความไม่เข้าใจของเรา เพราะเราเอาอุคฺคิภาวะของโลก เห็นไหม เอาอุคฺคิภาวะเราเข้าไป
ไปว่าสิ่งนั้นเป็นธรรม.. สิ่งนั้นเป็นธรรม

สิ่งนั้นเป็นธรรม นี่เรื่องของโลกๆ สิ่งนี้เป็นธรรม เพราะเราไม่รู้ว่ามันเป็นเรื่อง
โลก เห็นไหม โลกมีอยู่แล้ว ความคิดมีอยู่แล้ว ความรู้สึกคนมีอยู่แล้ว.. ถ้ามีอยู่แล้ว แล้ว
พลังงานมันอยู่ที่ไหน แล้วความเป็นจริงที่ว่าธรรมะไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย.. มันไม่
เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย เพราะมันไม่มีสิ่งทีเอบมัน มันไม่มีการแปรสภาพ ไม่มีสิ่งใด
จับเคลื่อนมันไป ไม่มีสิ่งใดจับเคลื่อนมันไป !

แต่ในปัจจุบันนี้สิ่งใดขับเคลื่อนมันไป สิ่งที่ขับเคลื่อนมันไปคือเวรกรรม เห็นไหม เวรกรรม ความอึดอัดขัดข้อง ความขบขัน ความอึดอัดขัดข้องนะ ยังไม่ใช่ความคิดนะ ! เพราะมีความคิด มีความจินตนาการ มันถึงได้อึดอัดขัดข้อง ความอึดอัดขัดข้องนี้มันเป็นพลังงานที่มันกดหัวใจไว้ นี่ภาวสวะ ตัวภพ.. จิตเดิมแท้ที่ส่องใส ความส่องใสมันก็เศร้าหมอง มันก็มีพลังงานของมัน ความส่องใส เห็นไหม

“จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส”

อุปกิเลส.. กิเลสไอ้ความละเอียดลึกซึ้งอันนั้น แต่ปัจจุบันนี้มันไม่ใช่ลึกซึ้งอะไรเลย มันเป็นเงา มันเป็นความคิดที่มันครอบงำหัวใจเราอยู่ ถ้ามันครอบงำหัวใจเรา นี่ธรรมชาติเกิดตรงนี้ไง !

เรื่องของโลกมันมีอยู่แล้วนะ เราเกิดมานี่เรื่องของโลก โลกนี้มันมีอยู่โดยดั้งเดิม เห็นไหม โลกธรรม ๘ ธรรมะเก่าแก่.. ของอย่างนี้มันเก่าแก่ เราจะเกิดเราจะตาย เราจะไม่เกิดเราจะไม่ตาย มันก็มีของมันอยู่อย่างนี้ นรก สวรรค์ พรหมต่างๆ มันมีของมันอยู่แล้ว ไม่ใช่มีใครมาตกแต่ง ไม่มีใครสร้างขึ้นมา

สิ่งต่างๆ มันมีของมันอยู่แล้ว วิทยาศาสตร์ที่เขาพิสูจน์กัน ก็พิสูจน์ของมันมีอยู่แล้ว แต่เพราะจิตใจเรายังไม่ถึง จิตใจเรายังไม่มีทฤษฎีเราก็พิสูจน์วิทยาศาสตร์นั้นไม่ได้ แต่ถ้าเราพิสูจน์ตรวจสอบขึ้นมา จนเป็นวิทยาศาสตร์นั้นได้มันก็เป็นทฤษฎีขึ้นมา แต่มันมีอยู่หรือยัง

ของมีอยู่แล้วทั้งนั้นเลย ของมันมีอยู่.. แล้วของมันมีอยู่ ที่เรายังไม่รู้ยังมีอีกเยอะแยะเลย คุณดูพืชพันธุ์ที่มันสูญพันธุ์ไปนี้ มันหมดไปเท่าไรแล้วเรายังไม่รู้เลย แล้วในปัจจุบันนี้ในป่า สิ่งในโลกยังไม่รู้ยังมีเยอะแยะไปหมด ยังมีอีกมหาศาลเลย นี่สิ่งที่เราไม่รู้มันยังมีอีกมหาศาล โลกมันมีอยู่อย่างนี้ สภาพมันเป็นอย่างนี้ มันแปรปรวนของมันไปอย่างนี้

นี่เรื่องของโลก เห็นไหม “โลกกับธรรม” ถ้าโลกกับธรรมนะ โลก.. เราก็ต้องดูแลเป็นวิทยาศาสตร์ ดูแลแบบโลก เห็นไหม ดูแลแบบโลกคือไม่มีสิ่งใดที่เราจะขยับยั้งมันได้ แต่เราก็เกิดมากับมันนะ เราไม่ได้เกิดมากับมัน นี่จิตเกิดเป็นมนุษย์.. มนุษย์สมบัติ ถ้าเป็น

มนุษย์สมบัติเพราะอะไร เพราะมีร่างกาย เห็นไหม เจ็บ ปวด แสบ ร้อนต่างๆ มันมีของ มันอยู่แล้ว กระทบกระทั่งอันมันมีของมันอยู่แล้ว มันมีของมันอยู่

แต่ถ้าเราเข้าใจล่ะ.. เด็กนะมันไม่เข้าใจ รดนะเราจับรดมานี้ ถ้ารดน้ำมันมันหมด เราก็เข้าใจว่าน้ำมันหมด เราก็แก้ไขได้ แต่เด็กมันไม่ยอมรับนะ มันไม่ยอมรับว่าน้ำมันหมด มันจะไปให้ถึงเป้าหมายให้ได้ แต่มันไม่เข้าใจว่าหมดหรือไม่หมดหรือก มันก็ร้องไห้ของมัน เพราะมันไม่ได้เข้าใจของมัน

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะ ! ธรรมะ ! ธรรมะ ! ธรรมที่เราเข้าใจนี้โลกมันมีอยู่แล้ว ร่างกายมีอยู่แล้ว จิตใจมีอยู่แล้ว ทุกอย่างมีอยู่แล้วหมดแหละ แต่เราเข้าใจอะไรล่ะ..เรา เข้าใจโดยโลก ! ถ้าเราเข้าใจโดยโลกมันปิดกั้นเลย ปิดกั้นในหัวใจนี้มันเป็นอิสรภาพเลย ปิดกั้นให้อวิชชาเนี่ยมันครอบงำ ปิดกั้นให้อวิชชาเนี่ยมันอยู่ในภวาสวะ อยู่ในภพ อยู่ในจิตใต้สำนึกของเรา มันอยู่กินของมันสะดวกสบายมาก โดยที่เราไม่รู้ไม่เห็นเลย นี่คือนิพพานของโลกๆ !

แต่ถ้ามันเป็นความจริงล่ะ.. ถ้ามันเป็นความจริงนะ ถ้าจิตไม่สงบเข้ามาเราจะไม่รู้สิ่งใดเลย ถ้าความคิดออกมานี้เป็นความคิดของโลกทั้งนั้น ความคิดนี้โลกก็ปัญญา นี่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ถือปี่มา แบบวิทยาศาสตร์ไง คุณ วิทยาศาสตร์นี้ ทฤษฎีต่างๆ เจ้าของทฤษฎีเขาคิดของเขาไว้ แล้วเราก็ศึกษามา แล้วเราก็ทดสอบว่าเป็นอย่างนั้น.. เป็นอย่างนั้น.. เป็นอย่างนั้น แล้วเราได้อะไร เราก็เรียนของเขา มา แล้วเราได้พิสูจน์อะไร เราทำอะไรของเราต่อไป

แต่ถ้าเวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา.. เราทำของเรา เรารู้ของเรา เราเห็นของเรา.. ถึงเป็น “ธรรมะส่วนบุคคล.. ธรรมะกับใจดวงนั้น”

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานนะ เห็นไหม พระอานนท์ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิพพานไปแล้ว เมื่อไหร่มันหมดยุคหมดสมัย หมดกาลของธรรมะ

“อานนท์ ! เราไม่ได้เอาธรรมของใครไปเลย”

เราไม่ได้เอาธรรมของใครไปเลย.. ทั้งๆ ที่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ตรัสรู้ธรรม แล้ววางธรรมวินัยนี้ไว้ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพานบอก

“เราไม่ได้เอาธรรมของใครไปเลย” เราไม่ได้เอาของใครไปเลย.. ใครทำใครได้ ! เวลาพระสารีบุตรนะ ไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปปรินิพพาน

“สารีบุตร ! เธอจงสมควรแก่เวลาของเธอเถิด”

เวลาพระโมคคัลลานะไปลานิพพาน ทุกคนไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลานิพพาน เพราะมันซาบซึ่งถึงบุญคุณ

คนเรานะหลงป่า อดนะ.. คนหลงป่านี้ไม่มีอาหารจะกิน มันอยู่ในป่าะมันทุกข์ยากขนาดไหน ทากจะคุดเลือดมัน ทุกอย่างมันจะนอนจมอยู่ที่นั่น แล้วนี่มันหลงป่า แล้วมีคนเดินนำออกไปจากป่า เราเดินตามคนๆ นั้น ! ออกจากป่ารกชัฏนั้นไป เราจะซาบซึ่งบุญคุณเขาใหม่.. ซาบซึ่งบุญคุณนะ ชีวิตเรานี้รอดมาจากใคร

การประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ปฏิบัติมาจากธรรมะของใคร ปฏิบัติมาจากธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ใครจะรู้ธรรม.. ไม่มี ! ไม่มี ! ตรัสรู้ได้เองโดยชอบ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพระพุทธเจ้าเท่านั้น คนอื่นไม่มี ! อย่างพวกเรานี้สาวก สาวกะไม่มีทาง !

ปฏิบัติกันอยู่ที่นี่ สิ่งที่เราเห็นจริงใหม่... จริง ! แต่ความเห็นนั้นหลอกหมด ความเห็นที่รู้ที่เห็นนี้หลอกหมดเลย ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์คอยชี้คอยแนะ เพราะอะไร เพราะมันเข้าข้างตัวมันเองทั้งหมด

กิเลส ! กิเลสในหัวใจของเรา กิเลสมันครอบคลุมในความรู้สึกรู้สึกของเรา กิเลสมันครอบคลุมความคิดของเรา ความคิดของเราต้องถูกต้องหมด ! ไม่มีทางที่มันไปบอกว่าเราคิดผิด ไม่มีทาง !

แต่เวลามีครูบาอาจารย์ ท่านคอยชี้คอยนำเรามา นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปนิพพาน “เธอจงสมควรแก่เวลาของเธอเถิด” นี่ของใครของมัน เห็นไหม

ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จิตเราสงบขึ้นมา เราปฏิบัติขึ้นมา มันจะเป็นความรู้ของเรานะ ถ้าเป็นความรู้ของเรา นี่ธรรมมันเกิดที่นี่

โลกมีอยู่แล้ว.. ความคิดวิทยาศาสตร์ ความคิดแบบโลกๆ ความคิดแบบจำ ความคิดแบบการก๊อปปี้ซำร่อยกันมานี้มันมีอยู่แล้ว มีอยู่มาตั้งแต่ดั้งเดิม แต่ความคิดที่รู้จริงขึ้นมาจากกลางหัวใจของแต่ละดวงๆ ยังไม่มี ! ยังไม่มี.. ถ้าใครมีขึ้นมาในกลางหัวใจดวงใดดวงนั้น ใจดวงนั้นจะเป็นธรรม

ธรรมที่เกิดขึ้น.. องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาองค์เดียว ท่ามกลางโลกทั้งหมด เห็นไหม นี่ลัทธิต่างๆ ศาสนาต่างๆ เขามีของเขาอยู่แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้อีกเดียวท่ามกลางโลกที่ไม่มีธรรม ! แล้วเผยแผ่มาจนกว่าพระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ครูบาอาจารย์ ปัญจวัคคีย์นี้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จนตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมมันเกิด เกิดเฉพาะในดวงใจของสัตว์โลก เกิดเฉพาะดวงใจกับความรู้สึก เห็นไหม ไม่มีสิ่งใดสัมผัสธรรมได้.. ทฤษฎี.. กระจาย.. กระจายมันเปื้อนหมึก เขียนนิยายประโลมโลกมันก็เป็นนิยายประโลมโลก เขียนเป็นธรรมะมันก็เป็นธรรมะ มันก็เป็นกระจายวันยังค่ำ กระจายกับหมึกที่มันพิมพ์กันอยู่นั่นละ แต่ถ้าหัวใจมันเป็นขึ้นมา มันปฏิบัติขึ้นมา มันรู้ของมันขึ้นมา.. ธรรมเกิดเป็นครั้งเป็นคราว

โลกมีอยู่ตั้งแต่ดั้งเดิมนะ แต่ธรรมนี่เกิดเป็นครั้งเป็นคราว.. เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมและวินัยไว้ แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่เรื่องของโลก

โลกกว้างขวาง โลกเป็นอนินไตย โลกกว้างใหญ่มาก แต่เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ธรรมที่ใครบรรลุธรรมขึ้นมา เห็นไหม นี่ ๗ ชาตินี้ถ้าเป็นพระโสดาบัน อย่างมาก..

แล้วก่อนคามินี้จะไม่เกิดอีกแล้ว เกิดบนพรหม.. ไม่เกิดบนโลกนี้เลย เกิดบนพรหม นี่พอเกิดบนพรหมขึ้นมา แล้วถ้ำสิ้นไปแล้ว นี่มันครอบสามโลกชาติ

โลกที่ใหญ่แน่ แต่ถ้าหัวใจมันชำระของมัน มันครอบคลุมทั้งหมดไง เพราะจิตมันเคยเกิดเคยตายในสามโลกชาตินี้ไง สามโลกชาตินี้ใหญ่ขนาดไหน จักรวาลนี้ใหญ่ขนาดไหน.. จิตใจนี้รับรู้ได้หมด มันครอบคลุมได้หมด นี่มันใหญ่ขนาดไหน แต่มันอยู่ที่ไหน ! มันอยู่ที่ในหัวใจที่ความเป็นจริงนะ มันไม่ได้อยู่ที่เราจินตนาการกันหรอก

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นธรรมก็คือธรรม “ธรรมเหนือโลกนะ” ถ้าธรรมเหนือโลก เวลาใจที่เป็นธรรม ต้องให้ธรรมนั้นได้แสดงฤทธิ์เดชของธรรม เห็นไหม แสดงฤทธิ์แสดงเดช คือสิ่งที่เหนือโลก

โลกเป็นอย่างนี้.. เราวิตกกังวลกัน เราก็ต้องวิตกกังวลเป็นธรรมดา ในชาติในตระกูลต่างๆ มันก็วิตกกังวลเป็นธรรมดา วิตกกังวลต่างๆ แต่ ! แต่ถ้ามันเป็นธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระอนันท์ถาม

“นี่เมื่อไหร่จะหมดสิ้น หมดกาล หมดสมัย”

“ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม พระอรหันต์จะไม่ขาดจากโลกนี้เลย”

สมควรแก่ธรรม สมควรแก่ความเป็นจริง แล้วมันสมควรไหม.. ถ้ามันสมควรแก่ความเป็นจริงนี่มันแสดงออกมาด้วยความเป็นจริงนะ ถ้ามันไม่สมควรแก่ความเป็นจริง มันก็แสดงออกมาแบบโลกๆ นั่นละ

โลก.. โลกคือการจำ การมี การคาดหมาย มันมีของมันอยู่โดยดั้งเดิม.. โลกมีอยู่แล้ว ธรรมมันมีน้อย แล้วธรรมที่เป็นจริงขึ้นมา มันยิ่งน้อยเข้าไปอีก นี่ธรรมะส่วนบุคคลในหัวใจของครูบาอาจารย์ของเรา

ฉะนั้นสิ่งที่แสดงออก ที่เป็นความจริงก็คือความจริง แต่เราคาดหมายไม่ได้ เราจินตนาการไม่ถึงหรอก.. ไม่ถึง แล้วจินตนาการไม่ได้ด้วย เราจินตนาการสิ่งนั้นไม่ได้ จิตนี้มันเคยเกิดในวิภูฏะ ในอินทร์ ในพรหม นี่เราจินตนาการได้

คุณิฎฐาตามจิตรกรรมฝาผนัง เขาเขียนกันว่ารกเป็นอย่างนั้น สวรรค์เป็นอย่างนั้น เทวดาเป็นอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะในจิตของทุกๆ ดวงใจมันเคยผ่าน มันจินตนาการได้ แต่มรรคผลจินตนาการไม่ได้!

นี่ว่า “ว่างๆ ว่างๆ” ว่างๆก็อวกาศไง ว่างๆ ก็ในตุ่มในไหไง ในตุ่มในไหมันก็ว่าง อวกาศมันก็ว่าง แล้วว่างอย่างไรล่ะ.. มันว่างอย่างไร มันมีขอบเขตของมันนะ โสดาบันเป็นอย่างไร สกิทาคามีเป็นอย่างไร อนาคามีเป็นอย่างไร พระอรหันต์เป็นอย่างไร ถ้ามันพูดไม่เหมือนกันมันเป็นความจริงได้อย่างไร

นี่ธรรมชาติส่วนบุคคล.. ความจริงมันอยู่ที่นี้!

“โลกกับธรรม” โลกมีอยู่โดยดั้งเดิม.. ธรรมเกิดเป็นครั้งเป็นคราว.. แล้วเราเกิดมานี่เป็นครั้งเป็นคราวนะ แล้วครูบาอาจารย์ของเราเป็นที่พึ่งที่อาศัย เป็นร่มโพธิ์ร่มไทร เวลาท่านสั่งไหว เห็นไหม คุณิฎฐาดันไม้ใบมันดกหนา สิ่งทีนกกาอาศัยมันก็ร่มเย็น ถ้าร่มไม้มันแห้ง มันเฉา มันสะเทือนไป นกกานั่นจะอาศัยที่ไหน

เราก็เข้าใจได้ พวกเราก็เข้าใจ สิ่งใดก็อยากให้มีร่มโพธิ์ร่มไทรของเราเนียดกหนา ร่มเย็นเป็นกับเรา แต่! แต่มันก็ต้องเป็นความจริง สัจธรรมเป็นอย่างนั้นก็คือสัจธรรมเป็นอย่างนั้น เราจะต้องหาร่มโพธิ์ร่มไทร หน่อแห่งพุทธะในหัวใจของเราให้เกิดขึ้นมา ให้มันเป็นที่พึ่งอาศัยเป็นธรรมของเราบ้าง

ถ้าเรามีธรรมของเรา.. เราก็เคารพ ครูบาอาจารย์ของเราเวลาปฏิบัติไปนี่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แล้วทั้งนั้น นี่กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจ สิ่งทีเวลาเราไปรู้ไปสัมผัสขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้หมดแล้ว ซึ่งไว้หมดแล้ว แต่เราไม่รู้เอง พอเราไปรู้เข้าก็ว่ามันมหัศจรรย์มาก.. มหัศจรรย์มาก

นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ของเราเหมือนกัน เป็นผู้ชี้แนะ เป็นที่อาศัยของเรา เราเกิดมานี่ท่านกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงมา ธรรมทายาท.. ศาสนทายาท.. ท่านต้องการให้มีผู้สืบต่อเป็นศาสนธรรม เป็นทายาทของธรรม ทายาทเพื่ออะไร เพื่อเราสืบต่อกัน สืบต่อไปให้มันเป็นสาย เป็นที่เยียวยาในหัวใจ เป็นที่พึ่งที่อาศัย ให้มันเป็นความจริง

ทำบุญกุศลมันเป็นอมิต มันเป็นเครื่องดำเนิน มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย เหมือน
ปัจจัยในโลกนี้โลกต้องมี เราเกิดกับโลก เห็นใหม่ มีร่างกาย มันก็ต้องอาศัยปัจจัย ๔ แต่
หัวใจต้องอาศัยธรรม

“ศีล สมาธิ ปัญญา” สิ่งนี้หัวใจมันจะได้คัมภีร์ แล้วมันได้แก้ไขเข้าไปในหัวใจ
ในจิตใต้สำนึก ทำให้เป็นธรรมขึ้นมา จะเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง